

بهشت طوطی

سریال تلویزیونی کودکان و کتابهای داستانی آن*

در سال ۱۹۹۳ طرح این برنامه با یاری همسرم (فرزانه) آماده گردید. اکنون پس از گذشت چهار سال چگونگی شکل یافتن این برنامه تلویزیونی را به آگاهی علاقه مندان می‌رسانم.

پس از نوشتن طرح برنامه و داستانهای آن و گزیدن بازیگران، همانند تهیه دیگر برنامه‌های تلویزیونی راه عادی تولید را پی می‌گرفتم. دست اندرکاران و یاران اگرچه همکاری می‌کردند ولی بیشترشان ما را از ادامه کار به دلیل نبودن «خسونت» در داستانها و برنامه - که روال عادی تمام برنامه‌های تلویزیونی کودکان در امریکا است - باز می‌داشتند. چرا که، داستانهای ما به دور از هر گونه جدال و درگیری بود و با باور به فرهنگ دوستی و مهر، به دور از هر گونه خسونت به کار ادامه می‌دادیم. در داستانهای ما چنان که از شخصیتی خطایی سرزند، شخصیت دیگر در ارتباط داستانی به گونه ای عمل می‌کند که خطا کار به اشتباه خود پی می‌برد و نه تنها در صدد جبران بر می‌آید، بل از کرده خود پشیمان شده، پوزش می‌خواهد. بدین سان کودکان در می‌یابند اگرچه همه ما گاهی خطا می‌کنیم اما درست تر آن است که با یادآوری آن پند بگیریم، و پوزش خواهی نه تنها از

* چند ماه پیش، ضمن دیدار با نویسنده این مقاله، از طرح آموزشی جالب توجه و مفیدی که برای کودکان، به ویژه کودکان ایرانی مقیم خارج، در دست تهیه دارد، آگاه شدم. پس خواش کردم خلاصه طرح را برای چاپ در ایران شناسی بفرستد تا خوانندگان مجله نیز از کم و کیف آن آگاه گردند.

ارج ما نمی‌کاهد که به آن نیز می‌افزاید. داستانهای سریال مورد بحث بیشتر ایرانی است و چندتایی هم از دیگر سرزمینهاست. داستانها از شکل اصلی خود تغییر کرده و به گونه دلخواه که در سویِ روال کلی برنامه است، شکل گرفته اند.

بهشت طوطی "Tootee Paradise"

طوطی پرنده ای است خیالی که در بهشت طوطی زندگی می‌کند. بهشتی تخیلی بدان گونه که، در آن آنچه هست فراگیری است و آنچه را که بهترینهای فرهنگ ایرانی می‌آموزد؛ احترام به بزرگتر، آموزگار، پدر و مادر، همبستگیهای خویشاوندی و خانواده، ارزشهای والای زندگی، تفکر عقلاتی، توجه به رویه‌های مثبت زندگی و پیشامدها، احترام متقابل و همسانی انسان بی توجه به رنگ پوست و آیین و زادبوم، هم آمیزی فرهنگی، نکات و مفاهیمی است که کودکان ۳ تا ۸ ساله در برنامه «بهشت طوطی» می‌آموزند. این، «اتویا» نیست، جایی است تخیلی برای کودکان و دنیای کودکان آنها.

طوطی، همان پرنده سخنگو و داستانگوی، اگرچه نامی آشناست برای آموزش کودکان به دور از ایران تدارک شده است، کودکان ما که بیشتر با زبان انگلیسی آشنا هستند، آسانتر است که با همان زبان، بهترینها را از فرهنگ ما بیاموزند.

طوطی پرواز کنان، هر روز به گوشه ای در «بهشت طوطی» می‌رود تا برای آنها داستان بگوید، به جایی که کودکان با راهنمایی پالی (Poly) می‌آیند تا شنونده یکی دیگر از داستانهای طوطی باشند. داستانهای متفاوت از سرزمینهای دوردست و گوناگون با آداب و رسوم جدا از یکدیگر. پالی همچون مادری مهربان و آموزگاری دلسوز را بط میان طوطی و کودکان در برنامه و تماشاگر در خانه هاست. همراهی پالی بدان سبب است تا بچه‌ها بیاموزند رفتن به هر کجا بدون همراهی پدر و مادر، لزوم سرپرستی بزرگتر دیگری را نیازمند است. در پایان هر داستان، پندها و پیامهای دریافته از آن را پالی شعرگونه (Moral song) می‌خواند و سپس فشرده داستان و مفاهیم دریافته از آن را باز می‌گوید تا با تکرار، فراگیری را آسان کند.

طوطی با همکاری پالی از کودکان درباره داستان و نکات برجسته آموزشی آن پرسش می‌کند و کودکان پاسخ می‌دهند. دو پرسش هم برای آنان که در خانه‌ها به تماشا نشسته اند طرح می‌کند و از کودکان در خانه می‌خواهد که با یاری پدر و مادر به آنها پاسخ دهند.

طوطی در پایان برنامه همان گونه که آمده بود، پرواز کنان باز می‌گردد. پالی با آرزوی شادمانی، مهر، و دوستی بیشتر برای کودکان نوید برنامه ای دیگر را می‌دهد و

آنها را به پروردگار بزرگ می سپارد.

در شکل گیری کلی برنامه برای بیان داستانها، از شخصیت حیوانات بهره گرفته ایم. تغییرات چندی در چگونگی شکل گیری داستانها و شخصیتهای آن داده شده است تا در سوی هدف آموزشی برنامه قرار گیرند. داستانها با هنر رقص «باله» و بازیگری به همراهی موسیقی متن که تماماً ساخته شده است و با بهره گیری از گفتار روی داستان- که امکان ترجمه و تبدیل آن را به هر زبانی می دهد- و بازسازی صدای حیوانات با توجه به ارائه شخصیت آن حیوان، که با چگونگی نوع صدای ویژه حیوان مورد نظر همخوانی دارد، ارائه می شوند.

هر یک از داستانها، در شکل کلی ۱۵ برنامه تلویزیونی* دارای کتابی جداگانه با نقاشی کارتون های حیوانات است. تاکنون کار نقاشی، صفحه بندی، غلط گیری پنج کتاب به پایان رسیده است که دو کتاب آن به چاپخانه سپرده شده و در دست انتشار است و تا پایان تابستان سه کتاب دیگر نیز انتشار می یابد. تمام ۱۵ جلد کتاب داستانی در سری "Tootee's Magical Stories" «داستانهای تخیلی (جادویی) طوطی» انتشار می یابد. از سری ۱ و ۲، هر یک پنج هزار نسخه و از سری ۳، ۴، و ۵ هر یک ۱۰ هزار نسخه چاپ می گردد.

تاکنون کار تولید، ضبط، و پیوند (ادیت) ۱۳ برنامه تلویزیونی به پایان رسیده است، هزینه تمام برنامه ها به سرمایه شخصی بوده است. از تاریخ اول اپریل ۱۹۹۷ برنامه های تلویزیونی طوطی روزهای شنبه ساعت ۹ صبح و بعداً در تمام روزهای هفته از شبکه Cable (کیبل) "Media One" در اتلانتا پخش می شود.

با توجه به هزینه زیاد تولید برنامه های تلویزیونی، امید داریم هرچه زودتر ضبط ۲ برنامه دیگر را نیز به پایان برسانیم تا همراه با ۱۵ داستان آماده کتابها به بازار عرضه گردد.

دست اندر کاران می دانند که رسوخ در شبکه های تلویزیونی امریکا بسیار مشکل است. به عنوان یک ایرانی، بسیار شادمانم که برای اولین بار توانسته ایم در تلویزیون امریکا کاری را عرضه کنیم که با تداوم (سری) هفتگی و روزانه پخش گردد. هرچند در مقیاسی کوچک، ولی این ابتدای کار است، چرا که با پشتکار، و باورِ راسخ به کاری که می کنیم و با توجه به هدف آموزشی و نمایاندن باورهای فرهنگ ایرانی، بی شک آینده از آن ماست.

یادداشتها:

* عنوان کتابهای پانزده گانه عبارت است از:

- ۱- Precarious Pond (آبگیر خطرناک) - ۲؛ The Ant and the Honey (مورچه و عسل) - ۳؛
 Dukunoo Island (جزیره دوکونو (دوکانو)) - ۴ و ۵؛ The Elephant and th Sparrows, Part 1 & 2 (خرشجاع،
 گنجشکها و قیل) - ۶؛ The Brave Donkey, the Cowardly Lion, and the Clever Fox (شیر نرسو، روباه زردنگ)
 (تله موش) - ۷؛ Do What you can do (آنچه می توانی انجام بده) - ۸؛ The Rat's Trap (خر کوچک و خروس قرمز و
 خروس قرمز) - ۹؛ The Little Donkey and the Red Rooster (لاک پشت و لک لکها) - ۱۰؛ The Stork and the Fox
 (روباه و لک لک) - ۱۱؛ The Feathered Forest (جنگل پر) - ۱۲؛ The Great Rain (باران بزرگ، یا آفای
 باران) - ۱۳؛ The Bears' Den (استراحتگاه خرسها) - ۱۴؛ The Selfish Hoopoe (بلدرچین خودخواه).

